

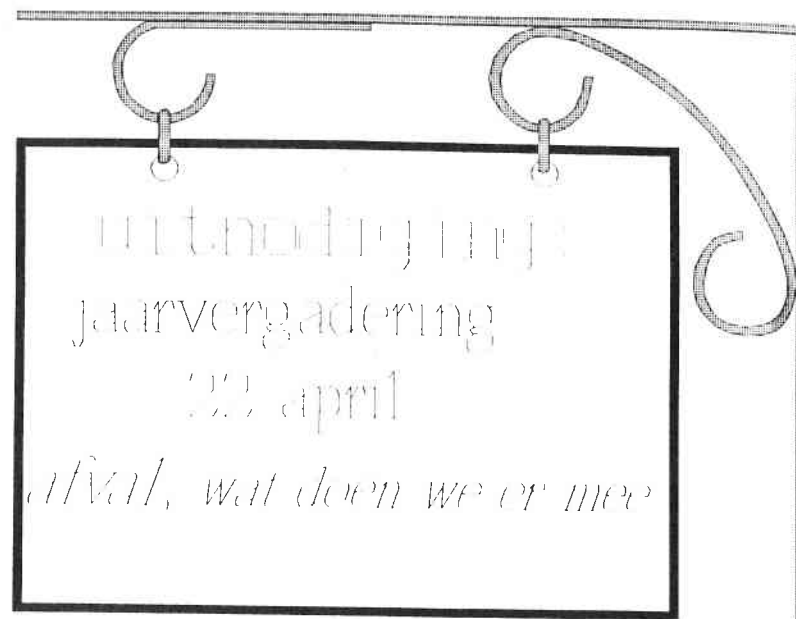

stichting werkgroep
milieubeheer rhenen

1997 nr. 1

J. Prens

NIEUWSBRIEF

INHOUDSOPGAVE

AANKONDIGING JAARVERGADERING	PAG. 3
MILIEU EN NATUUR	4
RIJKDOM VAN ROMMEL EN RESTEN	6
DE VOGELSTAND RONDOM RHENEN	9
GEDEELD AUTOGEBRUIK	12
DE RONDWEG DOOR ELST	13
VERMINDERING VAN RESTAFVAL	14
VAN DE PENNINGMEESTER	15
MILIEUTELEFOONNUMMERS	16

voorz. D. Prins
Asterstraat 3
3911 WE Rhenen
0317 614282

secr. N. Terpstra
Vogelenzang 25
3911 AR Rhenen
0317 615509

penningm. L. Deurvorst
Beukenlaan 20
3911 XK Rhenen
0317 616382

KOMT ALLEN! VAR DE JAARVERGADERING OP 22 APRIL!!

Onze jaarlijkse bijeenkomst voor donateurs en andere belangstellenden, ook nu weer in 't Viaduct, is dit jaar gewijd aan: "AFVAL, WAT DOEN WE ER MEE?!" Nu dus eens geen verhit debat over een omstreden jachthaven of over het geronk van auto's en motoren in de natuur van Kwintelooijen, hoewel juist op dit moment deze kwesties nog steeds onze volle aandacht hebben via bezwaarschriften en beroepsprocedures.

We richten deze keer de schijnwerper op een al ouder probleem van elke samenleving, namelijk hoe komen we van ons afval af of nog liever hoe kunnen we afval voorkomen? Met de komst van de grijze en groene kliko is deze problematiek nog beslist niet ten einde, want de afvoer alleen al gaat met heel wat wegverkeer gepaard, en moeten we storten of verbranden en is dat wel goed voor het milieu? Momenteel gaat ons GFT-afval naar Wijster in Drente en het "grijze" afval naar de AVR Europoort. En hoe staat het met de kosten voor de burger?! Toch zal er deze avond nog wel een R.O.-kwestie aan de orde komen: is het nu wel of niet een goede zaak dat er in de uiterwaard bij Remmerden een overlaadstation moet komen?

De avond ziet er als volgt uit:

19u.30. Zaal open, met koffie.

19u.45. Opening, kort jaaroverzicht en introductie van het onderwerp.

20u.00. Korte inleiding door mevrouw Appelman van Milieu Kwartet uit Bennekom over: "Ons aller verantwoordelijkheid: de relatie afval en duurzaamheid". Gevolgd door discussie.

20u.30. Inleiding door de heer van der Jagt van de AVU = Afval Verwijdering Utrecht over: "Afvalbeleid van rijk, provincie en gemeenten: toelichting op wat er al gebeurt en wat nog beter kan". Ook de kosten voor de burger komen ter sprake.

21u.00. Pauze.

21u.20. Hoe zit het met het afval in Rhenen? Uitgaande van een rapport (Plan van Aanpak) van de gemeente van sept.'96 en een gesprek met de heer Van der Steen presenteren we een en ander aan gegevens en bekijken we of er nog verbeteringen mogelijk zijn. Acties betreffende KCA of sappakken (zoals in Veenendaal!), inzameling van kurken of aluminium? Ook de resultaten van de Eco Teams komen ter sprake, en iedereen kan vragen stellen en suggesties doen!

22u.00 Sluiting van de avond.

Milieu en natuur: hoe is de stand? Het bos als voorbeeld.

In de naam van onze werkgroep treffen we wèl de aanduiding "milieu" en niet "natuur" aan, hoewel we ons nadrukkelijk met beide bezig houden. Bij de oprichting, nu 26 jaar geleden, bezigde men wel beide termen, maar de naam werd al vrij snel om praktische redenen zó verkort, dat "natuur" er uit verdween. "Milieu" is in principe een meer omvattende term, maar in de praktijk wordt er vooral de leefomgeving van de mens mee

vitaliteitsklasse 1

Quercus robor
(inlandse eik)

vitaliteitsklasse 4.

aangeduid. Dat zegt volgens mij tegelijk iets over het egocentrisme van de mens... Toch worden milieumaatregelen wel degelijk niet alleen ter bevordering van de gezondheid en levenskansen van ons zelf genomen, maar ook ten behoeve van de natuur met al die soorten planten en dieren.

Edoch, het nieuws in de media geeft wat dit betreft nog lang niet altijd reden tot juichen. Bijvoorbeeld, in het Gelders Dagblad van 23 januari lezen we dat het in onze bossen wel beter gaat met de grove den, maar de (zomer)eiken zijn sterk afgetakeld, en ook met de beuk gaat het slechter, om over fijnspar, corsicaanse den en douglasspar (al jarenlang) maar helemaal te zwijgen. Ook al zijn de laatste drie soorten niet inheems, dus "gekweekt", dan nog stemt dit tot treurigheid. Voor de douglas bedraagt het vitaliteitscijfer voor 1996 zelfs minder dan 10 % Dit kan niet anders dan tot veel sterfte moeten leiden.

Fagus sylvatica
(beuk)

Beuk: vitaliteitsklasse 4.

De oorzaken zijn nog al complex, maar de ellende is ooit wel begonnen met een te grote verzurende zwavel- en stikstofuitstoot vanuit verkeer, industrie en bio-industriële landbouw. Nu er, naast de vervanging van steenkool en olie door aardgas als brandstof, veel maatregelen zijn genomen -- denk aan de autokatalysator, de schoorsteenfilters, en de mestinjectie --, is de lucht schoner geworden, maar er zijn nog steeds effecten aanwezig op de voedingsstoffenbalans in de bosbodem, met name door het hoge stikstofgehalte. Dat zou vooral de douglas de das omdoen, naast een wortelschimmel. Bij de eik blijkt vooral vraat door de kleine wintervlinder een oorzaak te zijn. Voor de andere boomsoorten worden ook nog al eens aantasting door insecten als oorzaak genoemd, naast extreme weersomstandigheden, in casu enkele opvallende droogteperiodes. Voor de grove den ziet het plaatje er heel complex uit: de schade werd vooral veroorzaakt door de roodzwarte dennencicade die bandnecrose aan deze naaldbomen veroorzaakt. Als larve leeft de cicade echter op de bochtige smele, een gras dat door de droogte van 1995 op grote schaal afstierf. Als je dan bedenkt, dat deze grassoort op zijn beurt zo opvallend talrijk geworden is door de stikstofverontreiniging van de lucht, dan zie je pas goed hoe het complexe evenwicht van de natuur door de invloed van de mens verstoord kan worden via een soort domino-effect.... Natuurlijke factoren als insecten of droogte zijn meestal niet op zich zelf desastreus.

Vergelijken we bovenstaande nu met het artikel van Ko Steenman in deze Nieuwsbrief, over de vogelstand in de bossen rond Rhenen, dan lijkt zoveel pessimisme niet op zijn plaats, en ook ik heb aan flora en fauna best veel leuke zaken aangetroffen in mijn Stadsbossenonderzoek van 1996. Toch moet ik dan waarschuwen: er is wel degelijk sprake van enige sterfte in de Rhenense bossen, met name de jonge aanplanten zijn nog al eens mislukt en het gaat inderdaad slecht met de eiken. Maar bovendien kunnen we ons nu als gewaarschuwd beschouwen wat betreft douglas, corsicaanse den, en fijnspar: deze zijn nu al jarenlang verzwakt en kunnen binnenkort definitief het loodje leggen.... En het gaat beslist niet met alle vogelsoorten goed. Over het uitsterven van vlinders, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vissen, planten, enz. zijn trouwens al vele jaren verontrustende cijfers bekend. Daarover misschien een andere keer.

Dirk Prins.

Rijkdom van rommel en resten

Een kamerlid heeft eens gezegd "Huishoudens produceren geen afval, ze houden het over". De visie op afval is aan het veranderen. Afval wordt big business. De gemeentelijke heffingen gaan omhoog, de inhoud van de afvalzak is sterk gewijzigd door de voorscheiding en aparte inzameling waar de burger en de overheid zich sterk voor inzetten. Glas, papier, blik, plastic fiasco's (moet men apart inleveren, het levert grondstof voor vervolg productie op. Ook de inwoners van de gemeente Rhenen doen best goed mee. Alleen de verpakkingindustrie, het winkelbedrijf en de horeca lopen landelijk gezien nog niet zo hard. Nederland had een vooruitstrevend verpakkingenplan, maar dat is op achterstand gezet door de Europese regelgeving. Dat is erg jammer, maar het hoeft niet te betekenen dat wij als consument niet zelf toch het HA (huishoudelijk afval, ook wel restafval genoemd wat in Rhenen in de grijze container gaat) kunnen beperken. Dit HA wordt voor Rhenen verbrand bij de AVR, Afval Verbranding Rijnmond. Het gaat er met vrachtauto's naar toe. Bij het verbrandingsproces wordt electriciteit opgewekt. Dat klinkt positief, maar het levert natuurlijk uitstoot op en misschien wel een te snelle terugkeer van stoffen in de kringloop en voorscheiden is beter dan nascheiden. Dat geldt zeker voor aluminium. De aluminium melkdoppen, de bakjes van katevoer, van sommige Tafeltje-Dekjes, van boterkoek, appeltaart en smeerkaas, het aluminiumfolie waarin de boterhammen mee naar school gaan of de ovenschotel mee afgedekt wordt zou door iedereen apart gehouden moeten worden. Na een eenvoudig spoelproces heeft men na smelting een heel zuivere aluminium. Het maken van aluminium uit erts vraagt 20x zoveel electriciteit als het recyclen van gebruikt aluminium. Wie aluminium heeft opgespaard kan dat afgeven bij de natuurvoedingswinkel "De Groene Kamer" aan Herenstraat 64 te Rhenen. 's Maandags gesloten.

Bij het opsparen van aluminium wel bedenken dat de zilverkleurige koffieverpakking geen aluminium, maar plastic is. Hetzelfde geldt voor de zilverkleurige zakjes van snoepjes of koekjes. Ook het zilverbakpapier van de reep chocola dat aan één kant wit is hoort er niet bij. Wat er ook niet bijhoort zijn de sappakken met een aluminium laminaat. Echt zilverbakpapier mag er wel bij. 't Is dus even opletten en je verstand gebruiken. Als je aluminium niet apart houdt, wordt het met het HA verbrand. Uit de sintels worden dan de nonferro metalen verwijderd, maar het kost dan erg veel water en energie om ze voldoende schoon te maken voor recycling. Dus scheiden loont hier zeer voor het milieu.

De gemeente Rhenen doet het lang niet slecht wat betreft afvalscheiding. Toch kan er wat verbeterd worden en men heeft het voornemen daar dit jaar wat aan te doen. Meer aandacht verdienen het KCA (Klein Chemisch Afval) en textiel. Wat betreft textiel kunnen de huisjes van Humana nog beter benut worden, er kunnen ook "lommen" in gedeponerd worden, waar men dan poetsdoeken van maakt. Schoenen kunnen ook daarin of in de speciale containerzak bij AH. Door een goed scheidingsregime wordt de inhoud van de grijze container steeds kleiner, maar in ons aankoopgedrag moeten we

het totaal aan afval in de gaten houden om het gebruik van alle grondstoffen te beperken. Probeer in al je handelen het principe "de helft is meer dan genoeg" eens uit. Door het meedraaien in een ECO-team word je er op attent gemaakt dat de inhoud van de grijze container voor een groot deel uit (dunne plastic) verpakkingen bestaat. Dat zou je kunnen beperken door kritisch in te kopen. Ga naar een winkel waar je groente zonder of in papieren verpakking kunt kopen, koop koekjes en cake in een winkel waar er alleen een zakje om gaat. Koop zo min mogelijk waar wat verpakt is in een blister en daaromheen nog eens plastic.

Koop melk(producten) in glas of in plastic flessen, beide soorten gaan 30x mee in een statiegeld- en tot slot recyclingstelsel. Bedenk dat een melkpak f. 0,15 kost en na 1x gebruik verbrand moet worden (inclusief het plastic laminaat).

Koop katebakkorrels met milieukeur die zijn gemaakt op basis van papier of gedroogd gras. Deze korrels mogen in de groene container en ze zijn in de meeste supermarkten te koop.

Koop geen weggooiluiers en als dat onvermijdelijk is koop dan van het merk Cu-lotte waarvan de fabrikant zegt dat ze composteerbaar zijn. Hiervoor geldt wel eerst bij de gemeente informeren, omdat nog niet alle composteerders er raad mee weten. Nederland verbruikt elk jaar 10.000 grote vrachtwagens vol weggooiluiers, wat 600 kg. afval per baby en peuter per jaar betekent. Sommige mensen proberen gebruik te maken van een luiercentrale, maar daar zijn er jammer genoeg maar een paar van hoewel ze door het hele land bedienen. De milieuvuiling van dat vervoer zou je dan van de milieuwinst af moeten trekken. In deze situatie zal, en dat geldt eigenlijk in het algemeen, gebruik maken van katoenen luiers toch het minst milieubelastend zijn en in iedergeval de afvalberg verkleinen.

Wil je geen ongeadresseerd reclamedrukwerk meer ga dan 's ochtends bij het gemeentehuis langs en vraag naar de brievenbussticker. Bij de gemeente kun je ook de brochure "Welles Nietes", wat wel en niet chemisch afval is ophalen. Blijf aandringen als die niet in het rek ligt, want dan ligt er nog een stapel in de kluis, was de ervaring.

Behandel enveloppen en ansichtkaarten netjes en gebruik ze nog een keer door er een plakbaar hergebruiketiket op te doen. Deze etiketten zijn te krijgen bij de Kleine Aarde tel. 0411-684921. Bestel ze gezamenlijk met familie of bureu, dat scheelt behoorlijk in verzendkosten.

Zit je met vragen op het gebied van afval of milieu bel dan eens de Milieutelefoon: 020-6262620. Je kunt er ook informatiebladen aanvragen over heel veel onderwerpen, ze kosten f 1,00 per stuk.

Kijk in het najaar naar het programma "Licht op groen" op Nederland 1 voor milieuvriendelijk handelen in huishouden en industrie. Ook nieuwe ontwikkelingen komen aan de orde.

Ans Prins

DE VOGELSTAND RONDOM RHENEN VAN 1966 - 1996

Naar aanleiding van het inspirerende voorwoord van Dirk Prins in nieuwsbrief 1996 no 2, waarin hij behalve kommer en kwel ook de mooie kanten van het natuurschoon rondom Rhenen voorschotelde, in het bijzonder wat de planten betreft, wil ik gaarne voldoen aan zijn verzoek ook een en ander te melden over de vogelstand.

Ik weet nog goed hoe we omstreeks 1955 enorm schrokken bij de verschijning van het boek van Rachel Carson 'Silent Spring'. Gelukkig is het tot nu toe niet zover gekomen, dat wij een 'dode lente' moeten beleven, waarin geen vogelzang meer te horen zou zijn. Ook dit jaar (1997) kunnen we weer, naast onze standvogels, genieten van de zang van de Tjiftjaf, de Fitis en vele andere zangers, die de verre reis vanuit het zuiden naar onze lage landen hebben overleefd.

Al zijn we dankbaar met deze gang van zaken, toch moeten wij vaststellen dat er bij sommige soorten sprake is van een forse achteruitgang, zoals bij de Wielewaal, die in 1977 met 10 paar op de Grebbeberg broedde, maar nu geheel verdwenen is. Hetzelfde is het geval met de Nachtegaal, vroeger met 5 paar rondom de Grebbeberg, nu verdwenen.

Ook andere soorten zijn sterk achteruitgegaan, bijvoorbeeld de Braamsluiper, Geelgors, Gekraagde Roodstaart en Spotvogel.

Er kunnen verschillende oorzaken zijn van deze achteruitgang, die door het hele land wordt waargenomen: niet alleen zijn plaatselijke milieu-omstandigheden de boosdoener, maar vooral ook toestanden in de overwinteringsgebieden in Afrika. Voorts kan het afschieten onderweg een belangrijke rol spelen, zoals bij de Wielewaal, die vanwege zijn felle kleuren een gemakkelijk doelwit vormt.

Gelukkig zijn er na deze kwalijke toestanden een aantal hoopgevende punten in ons woongebied te melden. Allereerst zijn daar de contacten met instanties, die natuurschoon beheren. Zoals de contactgroep RUL (Rhenen/Utrechts Landschap). Hierin zitten behalve de boswachter en de projectleider ook afgevaardigden van WMR, KNNV en IVN. Ondergetekende is mede-initiatiefnemer van de RUL-groep, die sedert 1977 bestaat.

Na een aantal jaren (1985-1996) jaarlijks contact te hebben gehad omtrent het beheer van de stadsbossen, is dit overleg in 1996 uitgebreid tot alle groen-voorzieningen en zo kwam de Advies-groep Groen van de gemeente Rhenen tot stand. Naast enkele functionarissen van de gemeente hebben daarin zitting: "groene organisaties" (IVN, KNNV, WMR) en medewerkers van de Adviesgroep Vegetatiebeheer LU-Wageningen, Landbouworganisatie

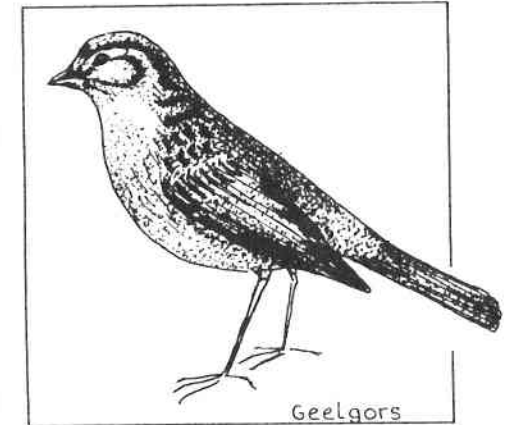
GLTO en Heidemij Advies. Vanaf het allereerste begin (1985) heb ik getracht de contacten namens de KNNV, vooral met het oog op een zo optimaal mogelijke vogelstand, te verstevigen.

Over vogels in bossen en uiterwaarden gaat het volgende:

BOSSEN

Roofvogels:

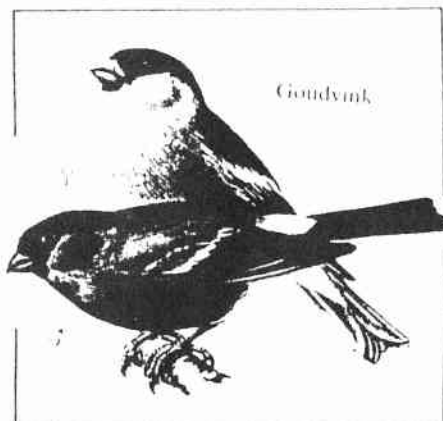
In 1968 was het hiermee droevig gesteld. Ik weet nog dat mijn vrouw en ik ontzettend schrokken tijdens een vogeltelling op de Grebbeberg toen een buizerd voor onze voeten uit een boom viel; nog een paar stuiptrekkingen en het was gebeurd. Wij hebben toen getracht door actie te voeren in plaatselijke en regionale pers een steentje bij te dragen aan het landelijke streven om bepaalde zaaizaadontsmettingsmiddelen te verbieden.

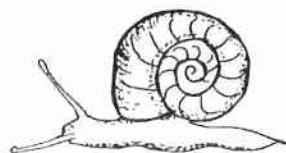
Pas toen dit gebeurde ging de roofvogelstand weer vooruit. De stand is thans op een goed peil, maar ook nu moeten we weer op onze tellen passen, omdat sommige lieden, voornamelijk in Limburg en het oosten van het land de roofvogelstand willen gaan "regelen" door afschieten of vergiften.

Zangvogels:

In de jaren 1950-1960 ging de vogelstand sterk achteruit. In 1946 raakte ik betrokken bij de oprichting van de KNNV-vogelwerkgroep Wageningen en bij een landelijke coördinatie van dergelijke groepen. Er waren er toen 10, nu zijn het er bijna 200. Aanvankelijk gingen we er alleen voor eigen genoegen op uit (en dat doen we nog steeds), maar toen we beseften dat het tij moest worden gekeerd, gingen we aan de slag met het verzamelen van gegevens. In ons land verschenen veel zgn. Avifauna's. Het Contactorgaan voor Vogelstudie van de KNNV, in latere jaren SOVON (Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland), genaamd, verwerkte alle landelijke gegevens via de computer tot bruikbare verslagen. (O.g. was 20 jaar secr./bestuurslid van COV/SOVON).

In onze omgeving werden tellingen verricht op: de Grebbeberg, de Laarseberg, de Remmerdense Heide, de Plantage Willem III, de uiterwaardgebieden Palmerswaard en Blauwe Kamer van het Utrechts Landschap en in de gemeentelijk Stadsbossen. In dit artikel komen de bossen op de Grebbeberg, de Stadsbossen, de Palmerswaard en de Blauwe Kamer aan bod.

Grebbeberg: Nadat hier sinds 1966 de broedvogeltellingen waren gehouden, constateerden we dat deze rond 1980 met 20-25% achteruit waren gegaan.

Het stemt ons daarom hoopvol dat de stand van de laatste tellingen in 1996 op 47 soorten -735 territoria (dat is ongeveer hetzelfde peil als in 1977) is gekomen.

In de jaren 1990 en 1991 werd medewerking verleend aan het landelijke onderzoek van Dr. Jaap Graveland, naar de gevolgen van zure neerslag in de bossen. Vooral in droge dennenbossen op de Veluwe was gebleken dat Koolmezen wegens kalkgebrek slechte of geen eieren produceerden. Het verdwijnen van slakkenhuizen was voornamelijk de oorzaak.

In dit verband hebben wij eieren en nestmateriaal aan het Instituut voor Oecologisch Onderzoek te Heteren -waar Graveland werkte- opgestuurd. De uitslag was dat de gemengde bossen op de Grebbeberg voldoende kalkbestanddelen bevat (misschien wel door het schelpenpad onderlangs), waardoor geen verontrustende verschijnselen werden waargenomen.

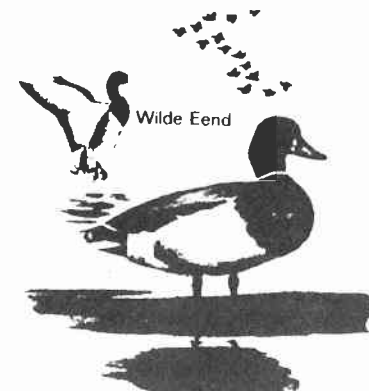
Op de Grebbeberg hangen + 45 nestkasten, die bij dit onderzoek waren betrokken. Als leuke bijkomstigheid kan worden vermeld dat elk jaar 3 kasten door eekhoorns worden betrokken.

Stadsbossen: Op verzoek van de gemeente Rhenen vond in 1996 een herhaling plaats van de broedvogelinventarisatie van 1988/89. Dit in verband met het opstellen van een beheersplan voor de stadsbossen in 1997. Zoals bij alle vogelinventarisaties (hiervoor genoemd), werd ook hier door een vijftal KNNV-leden gedurende 70 teluren een goed overzicht verkregen. Met een totaal van 38 soorten en 557 territoria tegenover 444 territoria in 1988/89, bleken 25% meer vogels te hebben gebroed.

Deze vooruitgang, die voornamelijk werd waargenomen bij de holenbroeders, zal vermoedelijk niet alleen betrekking hebben op het gunstige zomerweer van de afgelopen jaren; maar ook op een veranderd beheer, waarbij gestreefd wordt naar een zo natuurlijk mogelijke gang van zaken in de bossen. Interessant is ook dat waar op deze droge zandgronden water aanwezig is, zoals bij de Leemkuil, het waterpompstation en de vogelobservatiepost, een grotere dichtheid van broedgevallen werd geconstateerd.

Een komische noot tijdens een hardlooppwedstrijd bij de Leemkuil was dat toen het startschot afging, ook een Goudvink schrok en wegspratte.

Ko Steenman

In de volgende Nieuwsbrief het vervolg: De Uiterwaarden

GEDEELD AUTOGEBRUIK: EEN MILIEUVRIENDELIJKE EN VOORDELIGE MANIER VAN AUTORIJDEN!

Bewust autogebruik komt meer en meer in de belangstelling. Voor mensen die minder dan 10.000 - 12.000 km per jaar rijden en minder dan 120 dagen per jaar is het een milieubewuster en goedkopere manier van autorijden.

Gedeeld autogebruik kan particulier geregeld worden, maar ook via een organisatie.

In onze regio kan dat bij de A.N.W.B., Auto op Afroep in Veenendaal en Wageningen en bij de stichting Call a Car, ook te Wageningen. Je betaalt een vast bedrag per jaar (resp. f 125 en f 150) en geeft van te voren op hoeveel kilometers je denkt te rijden in een jaar. Op basis daarvan wordt een maandelijks bedrag vastgesteld. Aan het eind van het jaar vindt een verrekening plaats. Bij deze regeling heb je geen omkijken naar onderhoud, verzekering en belasting.

Het op particuliere basis delen van auto's gebeurt eigenlijk al heel lang. Vaak wordt aan een familielid of kennis een auto meegegeven tegen een kleine vergoeding. Wil je dit op een zakelijke basis doen dan zijn er twee mogelijkheden:

- *het maatschap-contract en
- *het leencontract.

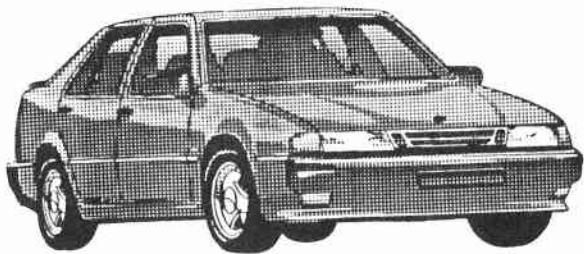
Hierin worden de aan- en verkoop van de auto geregeld, de verdeling van de vaste en variabelelasten, de belasting en de verzekering. Bij een Maatschapcontract is dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de maten; bij een leencontract grotendeels die van de eigenaar, terwijl de lener een vergoeding geeft voor gebruik.

De St. voor Gedeeld Autogebruik in Utrecht heeft hier voorbeeldcontracten van opgesteld. Ook verstrekken zij gegevens over de verschillende berekeningen die nodig zijn en vergelijken zij de verschillende manieren van gedeeld autogebruik, zodat je kunt nagaan wat het voordeligst is.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met Cornelia Boer (619057).

Graag hoor ik ook van mensen in Rhenen die een auto willen delen of die hun auto willen uitlenen.

Cornelia Boer

De rondweg

Het verkeer door Elst houdt de gemoederen de laatste tijd meer dan ooit bezig.

De provincie heeft een informatieavond gehouden voor de bewoners van de Rijksstraatweg en aansluitend daarop een enquête gehouden waarop nog een inspraakavond is gevolgd. Tijdens de eerste avond lanceerde wethouder Vink het voorstel een rondweg om het westelijk deel van Elst te leggen. Dit werd door de meeste aanwezigen met enthousiasme begroet. Gezien de zeer drukke en gevaarlijke Rijksstraatweg is deze reactie goed te begrijpen. Toch zou ik wat nuchtere feiten op een rij willen zetten.

Het verkeer dat van Rhenen richting Amerongen rijdt, gaat bij de Veenendaalseweg voor 80% rechtdoor; het verkeer vanuit Amerongen richting Rhenen gaat voor 65% rechtdoor! Dit betekent dat, als de rondweg volgens plan aansluit op de Veenendaalseweg, de Rijksstraatweg een enorme toevloed van verkeer te verwerken krijgt. Daar staat tegenover dat het meeste verkeer vanuit Veenendaal richting Amerongen, via de rondweg zal rijden. Het oostelijk deel van de Rijksstraatweg blijft natuurlijk even druk als voorheen. Als de Rijksstraatweg als volledige weg gehandhaafd blijft, zal een groot gedeelte van het verkeer misschien gewoon door het dorp blijven rijden. De rondweg, die langs de rand van het bos loopt, zal het dorp tussen twee drukke wegen inklemmen. Ten noorden van de Franseweg zal men behoorlijk in woongenot beknot worden.

Het volgende probleem is dat er een vuilverlaadstation gepland staat bij Remmerden. Dit heeft, aldus wethouder Vink, tot gevolg dat er ongeveer 200 vrachtauto's door Elst komen. Die gaan ook weer terug, zodat alleen daarvoor al 400 verkeersbewegingen zullen gaan plaatsvinden! Via de oostelijke Rijksstraatweg en de Veenendaalseweg zal dit verkeer Elst weer verlaten. Ook de firma Hak, met zijn groot materieel, en het steeds groter wordende Remmerden zullen het er in Elst nog drukker op maken.

Het logische gevolg zal zijn, dat men ook een oostelijke rondweg zal willen aanleggen, ook al omdat op termijn de bebouwing van de Vordel op het programma staat en die wijk ook ontsloten zal moeten worden. Zo kan in de toekomst Elst omsloten worden door drukke wegen en zal het woongenot van veel Elstenaren worden aangetast. Een rondweg zal voor een gedeelte van Elst de verkeersdruk verminderen, maar het probleem zal verplaatst worden naar een ander deel van het dorp. Wil men de verkeersproblematiek beheersbaar houden dan zal men verder moeten kijken dan een rondweg:

1. De Rijksstraatweg zo inrichten dat het verkeer gedwongen wordt om via de Cuneraweg en/of A12 zijn weg te zoeken.

2. Wageningen is met Ede bezig een vuilverlaadstation in de Wageningse industriehaven te realiseren. Rhenen en Veenendaal zouden hieraan mee moeten doen. Twee verlaadstations binnen 10 km. is wel erg duur.

3. De kostbare grond die bij Remmerden beschikbaar is, zou gereserveerd moeten worden voor bedrijven uit de eigen gemeente die uit willen breiden of weggaan uit de bebouwde kom. Nu is het zo dat bedrijven van buiten de gemeente de voor hen relatief goedkope grond opkopen en zo bijdragen aan een toename van de verkeersdruk. De bedrijven uit de eigen gemeen-

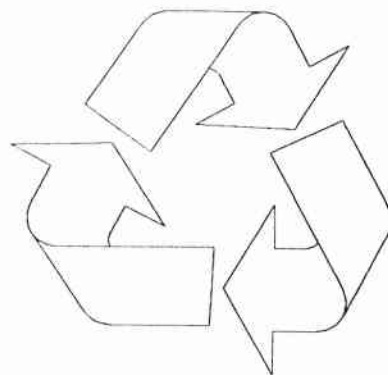
te komen straks nauwelijks nog aan bod.
Een grootschalige uitbreiding van Remmerden is niet gewenst vanwege de ligging op de heuvelrug.

4. Voor de woningbouw geldt eigenlijk hetzelfde als voor Remmerden. Woningbouw voor de opvang van de eigen inwoners zou voor moeten gaan. Nu komen er mensen uit bijvoorbeeld Veenendaal wonen, omdat de grond in Elst goedkoper is.

Als men op deze vier punten een goed beleid zou voeren, zou het verkeersprobleem veel beheersbaarder zijn. Zelfs nu is het al te veel en te gevaarlijk. Gaat men door met de plannen die er nu liggen, dan wordt het nog veel drukker en gevaarlijker en is de rondweg een verplaatsing van het probleem. De oplossing is niet eenvoudig, maar een probleem moet je aanpakken bij de kop en niet bij de staart. Een beleid dat Elst en de gemeente Rhenen leefbaar moet houden is geen halfslachtig beleid, maar een beleid dat nu duidelijk gericht moet zijn op een verantwoorde manier van wonen, werken en leven. Op een alternatieve A12, of die nu door of langs ons dorp komt te lopen, zit niemand te wachten!

Reacties zijn welkom op het secretariaat van de WMR.

Piet van Klaveren.

Er kan nog meer afval gescheiden worden

Kurken van wijnflessen kunnen apart gehouden worden voor recycling. Deze kurken worden na gescheiden inzameling vermalen en gebruikt door de Nederlandse schoenindustrie voor de fabricage van tussenzolen. Dit spaart grondstof.

Kurk is een natuurproduct wat steeds weer aangroeit aan de kurkeik, maar de verwerking tot gebruikskurk is behoorlijk milieubelastend. Door kurken van flessen te recyclen sparen we dus natuur en milieu.

Inleveren kan bij natuurvoedingswinkel De Groene Kamer, Herenstraat 68, Rhenen of bij schoenwinkel Giesen aan de Bevrijdingsstraat 19, Wageningen.

Van de penningmeester

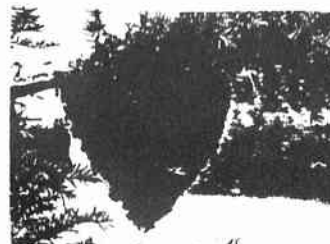
Door de vele activiteiten van het afgelopen jaar zijn de kosten flink gestegen.

Het was dan ook prettig een aantal nieuwe donateurs te mogen begroeten. Ook is het ons opgevallen dat er veelal grotere bedragen werden overgemaakt dan het jaar daarvoor. Daar zijn we verheugd over. We kunnen 't goed gebruiken en hopen dat we dit jaar onze spaarrekening niet hoeven aan te spreken. Hartelijk dank!

Stichting wil ^{g.d.} ^{27/1/97} lichten voor één nacht doven

ZUTPHEN (ANP) – Om mensen te doordringen van de 'lichtvervuiling' in Nederland, houdt de stichting International Dark Sky Association 5 april de Donkere Nacht van Nederland.

Zij vraagt iedereen die dag tussen 10 en 12 uur de buitenverlichting uit te doen en de gordijnen te sluiten.

DE BIJEN ZOEMEN ROND HUN WONING EN WERKEN AAN EEN NIJVER PLAN ZIJ ZORGEN VOOR DE HONING WIJ MAKEN ER EEN POTJE VAN.

Milieunummers

Politie Rhenen milieu-ambtenaar Hoogendorp	0317 619007
Gemeente Rhenen milieu-ambtenaar Haverkamp	0317 682272
Milieutelefoon provincie Utrecht	030 2515500
provincie Gelderland	026 3599999
Milieuklachten provincie Utrecht 24 uur/dag	06 0225510
Algemene Inspectie Dienst (AID) voor mestboek- houding, mestoverlast en bestrijdingemiddelen	0172 473691
Inspectie voor milieuhygiene	030 2515500
Geluidshinder vliegtuigen hoofdinspecteur luchtmachtstaf	06 0226033
of klacht inspreken op geluidshand	070 3492300
Verontreiniging oppervlakte wateren	030 2583580
Water:meldpunt milieufactoren	030 2582582
Alarmnummer verontreiniging van de Rijn	026 3615302
Stichting Reinwater	020 6719322
Provincie Utrecht informatie afvalverwerking, bodemvervuiling, stortplaatsen e.d.	030 2802444
Alternatieve Consumentenbond voeding en gezondheid	020 6863338 020 6863586
Registratie gezondheidsklachten t.g.v. milieu- factoren Prov. meldpunt S.M.N. Helga Schuyff	030 6562213
Centrum voor energiebesparing Delft	015 2131260
Stichting Voorlichting Energiebesparing	055 5497911
Medische Milieudeskundige	030 6987614
Nationale Ombudsman	070 3563563
Stichting Handhaving Milieurecht	020 6833243
Informatiepunt Wet Milieubeheer	070 3394110
Milieurechtswinkel Apeldoorn	055 5220500